

De gemeente is door de Wet Maatschappelijke Ondersteuning verplicht de participatie van burgers te regelen. Voor de gemeente en de stadsdelen is het belangrijk te weten of de voorzieningen die zij financieren de burgers ook helpt om problemen te overwinnen. En voor burgers is het goed te weten dat het stadsdeel voorzieningen voor hen heeft, en hun mening en ervaringen serieus neemt.

Van augustus 2007 tot maart 2008 is een project 'burgerparticipatie Wmo' uitgevoerd in opdracht van de stedelijke belangenbehartigers van ABCZ, NOAR en Programma VCP. Zij zijn de initiatiefnemers van dit project. De gemeente Amsterdam en de stadsdelen Oost-Watergraafsmeer, Oud Zuid en Bos en Lommer werkten als betrokken overheid en financier mee bij de uitvoering van de pilot.

Doe mee met de WMO in je eigen stadsdeel

De kosten van parkeren maakt dat familie minder of niet meer op bezoek komt en zeker als je ziek of ouder wordt is dat een groot nadeel. Daar zou iets op gevonden moeten worden.

*

Wmo-podium

In het project kozen we ervoor om heel verschillende groepen burgers op te zoeken en hen te vragen wat zij voor hulp nodig hebben om zelf problemen op te lossen. Hulp van burens of vrienden, een informatieloket waar je met veel verschillende vragen terecht kunt of misschien wel heel andere zaken die nodig zijn. In elk stadsdeel zijn zeven bijeenkomsten gehouden. De uitkomsten van deze bijeenkomsten worden gebundeld en het stadsdeel stelt een plan op welke zaken het komende jaar aangepakt worden. Het stadsdeel informeert de burgers die hebben deelgenomen aan de bijeenkomsten. We noemen deze vorm: Het Wmo-podium.

*

Invloed hebben als burger moet en is goed!

De wettelijke verplichting om burgers te betrekken bij de Wmo kan reden zijn om participatie van burgers te regelen. Veel beter is als dit ook zo gebeurt dat het leidt tot verbetering van de ondersteuning van burgers. Het is goed als burgers van een stadsdeel weten wat bestuurders gaan doen met de opmerkingen van burgers, welke zaken er worden aangepakt, wanneer en met welk resultaat. En ook wat zij niet kunnen of willen doen. Helder communiceren en burgers in staat stellen zelf mee te werken aan betere voorzieningen zorgt ervoor dat mondige burgers samen met de overheid werken aan een stadsdeel waar het voor iedereen goed wonen is. Invloed uitoefenen kan op diverse manieren. Dat kan in een adviesraad

waarvan de spelregels vastliggen, maar ook door je mening in te brengen en te horen wat het stadsdeel ermee gaat doen. Of met je vereniging te zorgen dat mensen goed geïnformeerd zijn. Als maar duidelijk is dat je mening gehoord wordt en leidt tot verbeteringen.

Een oudere meneer zittend in een elektrische rolstoel vertelt dat hij niet makkelijk naar een buurthuis gaat. Hij voelt zich vaak bekeken en niet welkom. Het 'je wel of niet welkom voelen' is cruciaal bij het nemen van de stap om met andere mensen in contact te komen. Nog teveel gebouwen zijn niet toegankelijk voor mensen die minder mobiel zijn. Al die hindernissen die je moet overwinnen, verhoogt de drempel enorm om de deur uit te gaan.

Betrek diverse groepen burgers door hen op te zoeken. Vergaderen is niet de enige manier waarbij mensen hun ervaring kunnen vertellen en hun mening geven.

1

Participatie is alleen succesvol als je als burger weet dat het ertoe doet dat je meedenkt en meepraat. De invloed van burgers is gewaarborgd als zij weten dat het stadsdeelbestuur hun inbreng meeweegt bij het vastleggen van het Wmo-beleid.

2

Een bedrijf heeft personeelsbeleid. Voor het werven, scholen, belonen en begeleiden van vrijwilligers is vaak helemaal geen beleid. Als dit serieuzer aangepakt wordt zullen vrijwilligers zich ook gewaardeerd voelen. Vrijwilligerswerk vindt plaats op heel diverse plaatsen en iedere instelling of organisatie doet zelf al dan niet de werving, begeleiding etc. Het is voor iemand die vrijwilligerswerk wil doen een hele speurtocht om op de hoogte te raken wat er voor vrijwilligersklussen zijn.

*

De Wmo gaat iedereen aan

De Wmo gaat over ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, maar ook over voorzieningen voor ouderen en mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperking. En goede informatie en advies over alle voorzieningen valt ook onder de Wmo. Er zijn dus veel meer groepen belanghebbenden dan alleen ouderen en mensen met een handicap. Alle groepen moeten benaderd en geïnformeerd worden waarom ook zij moeten meepraten en meedenken over hoe zij meer zelfredzaam kunnen worden of blijven onder andere door goede, betere, andere voorzieningen in hun wijk. Niet (alleen) praten met vertegenwoordigers maar ook met burgers die niet direct actief zijn in een belangengroep of vereniging. Zij weten prima te vertellen wat volgens hen verbeterd kan worden in hun stadsdeel en zo groeit ook de groep burgers die zich druk maakt over een beter stadsdeel.

*

Vragen stellen in plaats van nota voorleggen

De Ouderenadviesraden en andere belangenorganisaties die met de overheid overleggen, zijn gewend nota's te lezen en becommentariëren. Veel mensen hebben moeite met het lezen van ambtelijke stukken en begrijpen soms niet wat dit met hun leven te doen heeft. Wij kiezen ervoor om vooral te vragen naar ervaringen: Wat belemmert u om actief te kunnen deelnemen aan de samenleving? Wat maakt u sterker? Welke voorzieningen kent u en van welke maakt u gebruik? Wat zou volgens u verbeterd kunnen worden? Etc. De informatie die daarmee op tafel komt geeft prima weer welke verbeteringen mensen zouden helpen om meer actief te kunnen zijn.

*

Bouw samen aan een Wmo-podium

Groepen burgers betrekken bij het beleid en uitvoering van de Wmo vereist dat je als overheid en als groepen burgers een beeld hebt hoe de inbreng van burgers zich verhoudt tot de rol van stadsdeelbestuur en raad. Burgerparticipatie slaagt alleen als burgers ervaren dat het ertoe doet wat zij inbrengen. Sommige groepen burgers overleggen al regelmatig met het stadsdeel, andere groepen praten (nog) niet met het stadsdeel over sociale voorzieningen en hoe initiatieven van burgers ondersteund kunnen worden. Hoe samen te werken bijvoorbeeld in een Wmo-podium moet nog opgebouwd worden. Door te kiezen voor een groeimodel, komt er ruimte voor het leren van fouten en om samen een visie te ontwikkelen hoe overheid en burgers samen de Wmo kunnen uitvoeren. Niet alle groepen zullen meteen onderdeel uit kunnen maken van het Wmo-podium. Daarom is het beter het een open overleg te laten zijn zodat groepen zich ook in een later stadium kunnen aansluiten.

Meer mensen betrekken, informeren en uitnodigen mee te denken en te praten maakt participatie tot een proces dat leeft, bruist en enthousiast maakt. Energie stroomt als meer mensen zich betrokken voelen en zien dat zij erbij horen.

3

Leg geen nota's voor maar concrete vragen. Burgers kunnen prima meedenken en praten over zaken die zij in het dagelijks leven tegenkomen. Niet iedereen leest ambtelijke notities en begrijpt wat dat concreet voor gevolgen heeft.

4

Kies voor een groeimodel. Veel groepen moeten nog betrokken worden en graag op een manier die bij hen past. Dat is uitproberen en opbouwen. Dan moet je leren en fouten mogen maken.

5

Colofon In opdracht van NOAR, ABCZ en Programma VCP; foto's: Maarten Wesselink, Joris Marsman, Jan Willem van der Raad, Nazha Iem Hadi, Joost Slim en Mich van Hees; eindredactie: Mich van Hees; ontwerp: Margo Witte. De brochure kan besteld worden bij ABCZ, Plantage Middenlaan 14-1, 1018 DD Amsterdam, tel. 7525160, o.v.v. Wmo-pilot 2008, of downloaden: www.cosbo.nl

*

Ieder stadsdeel kiest een eigen Wmo-podium

Wanneer is het Wmo-podium een succes? Wat wil je als stadsdeel en als Wmo-podium in een jaar

voor elkaar krijgen?

Binnen het project bedenken de stadsdelen ieder hun Wmo-podium. Oud Zuid denkt erover enkele keren per jaar groepen burgers vragen

voor te leggen, hun wensen te inventariseren en hen te informeren hoe zij invloed kunnen hebben. Oost-Watergraafsmeer broedt op een plan waarbij diverse groepen burgers worden geraadpleegd en de uitkomsten in een werkconferentie besproken worden met diverse groepen. Het stadsdeel houdt rekening met deze werkconferentie. Bos en Lommer denkt erover om enkele keren per jaar diverse groepen burgers uit te nodigen voor werkconferenties waar aan de hand van thema's en eigen vragen van burgers aanbevelingen volgen voor het stadsdeel. Het is vooral van belang te zorgen dat er concrete resultaten en successen geboekt worden. Het is goed stil te staan bij: Wie gaat wat uitvoeren, wat is daarvoor nodig aan ruimte, budget, inzet mensen en ondersteuning.

Het gaat om de invloed van burgers vergroten, niet over de vorm. Elk stadsdeel heeft een geschiedenis hoe zij burgers informeren en betrekken. Dat versterken en uitbreiden naar achterbannen en andere groepen is van belang.

6

*

Hoe kunnen burgers geraadpleegd worden?

De Wmo heeft als belangrijk kenmerk dat zij een opdracht geeft aan de burger: *met eigen sociaal netwerk actief blijven en problemen zelf oplossen en daarbij hulp vragen indien nodig*. En een opdracht aan de lokale overheid: *bepaal samen met burgers wat nodig is voor hen om zo actief mogelijk in het leven te staan*. Panels, initiatief van burgers zelf, werkateliers, tafelgesprekken en digitaal debat zijn werkvormen die gebruikt kunnen worden om de groep van betrokken burgers te vergroten en te verbreden. De belangenorganisaties kunnen hun achterbannen betrekken, door bijeenkomsten te organiseren of onderzoek te doen. En dan vooral over hun vraag hun ideeën over onderlinge steun en hun behoefte aan voorzieningen. In sommige Wmo-overleggen zitten er naast burgers en vertegenwoordigers van gebruikers van voorzieningen ook aanbieders van voorzieningen. Aanbieders zijn marktpartij en hebben andere belangen dan burgers.

Overleg als stadsdeel met groepen burgers en houdt dat gescheiden van het overleg met aanbieders van voorzieningen.

7

Programma VCP

Programma Versterking CliëntenPositie is een initiatief van de Chronisch Zieken Gehandicapten Raad (CG-Raad) en van mensen met verstandelijke beperkingen (VG-Belang). Zij stimuleert op lokaal niveau de belangenbehartiging van mensen met een handicap of chronische ziekte.

Diverse vrouwen komen ook bij bijeenkomsten op school of buurthuis. Dat leidt soms ook tot irritaties bij anderen, vooral als enkele Marokkaanse mensen elkaar ontmoeten en in eigen taal iets tegen elkaar zeggen. Dan wordt wel eens boos gereageerd en gezegd dat ze anderen buitensluiten, terwijl het gewoon hetzelfde is als Limburgers of Friezen in hun eigen dialect met elkaar praten. Bij de OMVA wordt zowel Marokkaans als en Nederlands gesproken, gewoon zoals het uitkomt.

NOAR

Het Netwerk van Ouderen Advies Raden (OAR-en) is opgericht om de OAR-en in de stadsdelen te ondersteunen door uitwisseling van ervaringen en deskundigheidsbevordering. Ook houdt NOAR het gemeentebestuur, dat voor de stadsdelen van belang is, in de gaten. Als dat nodig is reageert het daarop samen met de OAR-en door in te spreken in de gemeenteraadscommissies, door acties, met brieven of notities.

ABCZ

De A'damse Bundeling van Consumenten en patiënten in de Zorgvoorzieningen stellen zich ten doel het behartigen van belangen van cliënten en patiënten van de maatschappelijke dienstverlening en gezondheidszorg, ouderen en mensen met een lichamelijke, verstandelijke en/of psychische handicap; en streven naar maximale maatschappelijke participatie van deze groepen.